

dende. Dividenden fastsattes — efter en Udvidelse af Aktiekapitalen for De danske Spritfabrikker fra 3 til 5 Mill. Kr. og for Fortuna fra 800 000 til 2,5 Mill. Kr. — til henholdsvis 9 og 6 pCt. Overkursen ved De danske Spritfabrikkers Aktiemission, der androg 1 Mill. Kr. (2 Mill. Kr. til Kurs 150) blev afskrevet paa Koncentrationsgælden. Naar Koncentrationsudgifterne var dækket gennem Merindtægten af den koncentrerede Drift, var Selskaberne forpligtede til at give Afkald paa et af Staten til Fabrikkerne ydet Tilskud til Nedsættelse af Gærprisen — og dermed Brødprisen —, og forpligtede til at nedsætte Priserne paa Gær og Sprit eller paa begge Dele. Overenskomsten kunde forlænges udover dette Tidspunkt, saafremt Staten maatte ønske dette, indtil Staten havde faaet det ydede Gærtilskud, tilbagebetalt fra Selskaberne.

Koncentrationsgældens Afvikling og Gærtilskudets Tilbagebetaling.

Da den overordentlige Kommission i 1920 skønnede, at Koncentrationsbeløbet maatte være indtjent, og da der yderligere var Mulighed for at opretholde de gældende Priser, indledede Kommissionen i 1920 Forhandlinger med Selskaberne om Gærtilskudets Tilbagebetaling. Forhandlingerne resulterede i den saakaldte Tillægsoverenskomst af 14. Marts 1921. Af dennes Bestemmelser skal nævnes, at De danske Spritfabrikker, der i 1920 havde anvendt 950 000 Kr. til Reparationer og Vedligeholdelser, og Fortuna fik Ret til i Overenskomstens Periode at anvende et Beløb til Reparationer og Vedligeholdelse uden anden Begrænsning, end at dette skulde være driftsmæssig forsvarligt; endvidere fik De danske Spritfabrikker Ret til at hensætte ca. 500 000 Kr. af Overskuddet for 1920 til en Konto for Nybygninger. Dividendebegrænsningen bibeholdtes. Endelig bestemtes det, at Statens Gærtilskud betragtedes som ophørt fra 1. Januar 1921 at regne. Det samlede Beløb, som Myndighederne forlangte tilbagebetalt af det ydede Gærtilskud, androg 4 137 483 Kr. 34 Ø., der skulde afbetales med maanedlige à conto Beløb pr. Flaske solgt Drikkespiritus. I Efteraaret 1921 oplyste Selskaberne, at Koncentrationsgælden og Gærtilskudets Tilbagebetaling vilde være afviklet med Aarets Udgang. Udover de fastsatte Beløb til Dividende og Reparationer, samt de foran nævnte Beløb, var der imidlertid indtjent Beløb, der for hvert af Selskaberne androg ca. 2,5 Mill. Kr. Efter Forhandling med Selskaberne blev der truffet Aftale om, at det opnaaede Meroverskud indbetaltes til Statskassen med 1 866 031 Kr. fra De danske Spritfabrikker og 2 Mill. Kr. fra Fortuna, idet der blev taget Hensyn til forskellige fremførte Billighedsbetragtninger.

Den fuldstændige Koncentration.

Hermed var den første Koncentration og Gærtilskuddets Tilbagebetaling endelig afviklet, og alle i Forbindelse med Koncentrationen staaende Aftaler skulde derefter ifølge Tillægsoverenskomsten betragtes som ophørt. Da der imidlertid var Enighed om en Fortsættelse af Ordningen, der bortset fra den begrænsede Import sikrede Fabrikkerne det indenlandske Marked, og da Ordningen fra Myndighedernes Side skønnedes at give en efter de foreliggende Forhold heldig Løsning af Alkoholspørgsmaalet og af Statens Forhold til det skabte faktiske Monopol, optoges der straks Forhandlinger om en Forlængelse af de hidtil bestaaende Aftaler. Under Forhandlingerne traadte dog hurtigt Spørgsmaalet om en fuldstændig Koncentration i Forgrunden. I December 1922 afsluttedes Forhandlingerne, dels med De danske Spritfabrikkers Overtagelse af Fortuna, dels med en Ordning med de to Selskaber, hvorved Tillægsoverenskomstens Bestemmelse om Dividende m. v. fandt Anvendelse for Aaret 1922, og endelig med Tilvejebringelse af en ny Overenskomst mellem Staten og De danske Spritfabrikker om den fremtidige Spiritusordning. Som Meroverskud for Aaret 1922 indbetaltes der fra De danske Spritfabrikker 213 908 Kr. og fra Fortuna 662 000 Kr., hvorfra dog gik et Erstatningsbeløb paa 53 333 Kr., som udbetaltes til De danske Spritfabrikker i Anledning af en Kedelsprængning paa Fortunas Fabrik i Hobro.

De danske Spritfabrikker overtog Fortunas Anlæg i København og Hobro i Henhold til en straks foretagen Vurdering og betalte endvidere en good will for Fortunas hidtidige Produktionsret ($\frac{1}{3}$ af den samlede Produktion) paa 50 Øre pr. Produktionsenhed; good will androg 1 660 000 Kr.